

Innebörden av Certifikat i Naturkultur

Nils Fagerberg

har blivit godkänd, dels vid en praktisk tentamen i fält, dels vid en teoretisk tentamen med skrivna frågor och svar. Han kallas nedan för ”trädmärkare” och har bevisligen stora kunskaper om:

- ** mångbruk och biodiversitet
- ** skogens ekosystem: tillväxt och konkurrens, risker och skadegörare
- ** virkesegenskaper och virkesvärde
- ** skördesystem och terrängtransport
- ** hur skogsägarens ekonomi påverkar skogsskötseln

Märkning av träd

Trädmärkaren märker träd före gallring på ett sätt som maximerar det långsiktiga värdet av skogen. Detta uttrycks vetenskapligt såsom ”maximering av nuvärdet i varje trädgrupp”. Vid denna värdemaximering tar han hänsyn inte bara till utfallet av pengar, utan även till nyttan i form av jakt, rekreation, övrigt mångbruk, fornlämningar, samt av biodiversitet.

Trädmärkaren behöver följande upplysningar av skogsägaren: ** ekonomisk situation, ** egen arbetsinsats (t.ex. med berikande plantering), ** virkesprislista, ** drivningssystem ** år till nästa gallring, ** vilka hänsyn skall tas med tanke på biodiversitet, jakt, renbete, rekreation, bär och svamp.

Med hjälp av datorprogram anpassas trädmärkningen till skogsägarens uppgifter. Trädmärkaren kompletterar dessa med egen bedömning av bl.a. ** bonitet, ** trädens individuella egenskaper, ** konkurrens mellan träden

Den ekonomiska principen Naturkultur leder till att mogna träd tas bort, dvs. sådana träd som efter friställning ger för låg ränta på sitt eget värde. Fullvuxna träd är mogna, men ekonomiskt mogna är också mindre träd som står för tätt, eller mindre träd som har sämre egenskaper än närstående träd. Den gallrade skogen blir så gles att även halv vuxna träd får lika stor årsring som de större träden. Den gallrade skogen får stor variation i trädstorlek, därför att det är ekonomiskt fördelaktigt om endast ett träd dominerar inom varje liten grupp av träd som delar på tillväxtresurserna. Med tanke på virkeskvalitet är det bäst att mindre träd hämmas i sin utveckling av större träd, och att dominant träd står tillräckligt gles för att växa fort med hjälp av en lång grön krona.

Berikande plantering

Efter varje gallring skall området genomgå med berikande plantering. Redan första våren planteras en blandning av trädarter i luckor där beståndsförnyring saknas. Markberedning behöver inte ske om ett gott insektsskydd har sprutats eller placerats på plantan. Att sätta plantan ytligt i humusen redan första våren kallas ”grönrisplantering”. Vanligt förband på 2 m kan användas. Om berikande plantering utförs den andra sommaren efter gallringen, eller senare, måste förbandet minskas till 1.4 m.

Röjning

Trädmärkaren beaktar endast träd som är så stora att inkomsten av virket betalar drivningen. För närvarande (år 2009) ligger gränsen vid 10 cm diameter. Ett eller några år efter varje gallring bör röjning utföras bland träd med diametern >4 cm. Röjningen sker så att nuvärdet maximeras för trädgruppen. Det medför att röjaren skapar maximal ojämnheter i trädstorlek och noga beaktar framtida värde hos varje träd.